

יו"ל לקראת מבחן "דרשו"
על הדף היומי, שיתקיים
אי"ה ביום שישי ה' באייר.

סיכום הדף

סיכומי גפ"ת בהירים על סדר הדף

הידושין לד - סג

- לפניך סיכום שמטרתו **לסדר** את עיקרי הדברים העולים מן הגמרא; - חילוקי ופרטי דינים.
- חילוקי הטעמים.
- דינים טעמים והלכות העולים מן התוס'.
- בכל מקום שנסמן כזה « מופיעה ההלכה.
- דברי רש"י שאין עליהם חולק שולבו בדברי הגמ' ללא ציון.

לע"נ סבתי מרת חנה ע"ה בת הגה"צ ר' שלום לופס ז"ל

נדפס על נייר חו"ל שאין בו חשש חילול שבת

©

כל הזכויות שמורות
להערות והארות, תרומות והנצחות:
יוסף אוהנה
ברזיל 101 ירושלים
054-8416200

פקס: 1532-6521811
דוא"ל: 6521811@gmail.com

לד

- פטורות מ"ע שהזמן גרמא, חוץ ממצה בלילה הראשון, דכל שישנו בכל תאכל חמץ ישנו באכול מצה. וחוץ משמחה ברגל, דכתי' "ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך". ולא ילפי' מהכא לכל מ"ע שהזמן גרמא, דהחובה על בעלה ובאלמנה על מי ששרויה אצלו.
- וחוץ מהקהל. ולא ילפי' לכ"מ, כמבואר לקמן (לה) לרבנן לר"מ ולר' יהודה.
- חייבות במ"ע שלא הזמן גרמא; כגון מזווה. ולא מקשינן מזווה לת"ת, דכתי' במזווה "למען ירבו ימיכם" וגם נשי בעי חיי. תוס': ואע"ג דכתי' "כי היא חייך"; ו"ל- דלא קאי את"ת אלא אמצוות, כלומר התורה מלמדת מצוות שהם חייך. ועוד ו"ל- דקאי את"ת, אלא דאשכחן מיעוטא ד"לכניך" ולא לבנותיך, משא"כ מזווה דליכא מיעוטא.
- וכגון מעקה אבירה ושילוח הקן. תוס': ואע"ג דבכולהו איכא גם לאו; "מ"- דנפק"מ שאם היו פטורות מהעשה היה עשה דוחה את הלאו, אבל אין עשה דוחה ל"ת ועשה. לתוס'- עשה שיש עמו לאו הלאו אלים ואינו נדחה כלל, אלא נפק"מ כשיש רק עשה וכגון שהיה בדעתו לעשות מעקה ולאחר שבנאו נמלך וכדו'.
- פטורות מ"ע שלא הזמן גרמא, וכגון;
 - א. ציצית. תוס': דהלכה כר"ש דסבר לילה לאו זמן ציצית הוא.
 - ב. תפילין, אן כמ"ד לילה לאו זמן תפילין הוא.
 - אן כי שבת וי"ט לאו זמן תפילין הוא.
 - ג. סוכה, דכתי' "האזרח" להוציא את הנשים. דאל"כ הו"א דנחייבו בסוכה אע"ג דהוי מ"ע שהזמן גרמא; לאביי- דס"ד דבעי' תשבו כעין תדורו, ודירה הוי איש ואשתו.
 - ד. ראייה, דכתי' "יראה כל זכורך". דאל"כ הו"א דנילף ראייה ראייה מהקהל לחיובא.
- תוס': אשה בעלה משמחה, לרש"י- במאכל ובמשתה וכלי פשתן, אבל אינו חייב להעלותה לירושלים ולהאכילה שלמי שמחה.
- לר"ת- משמחה בשלמי שמחה שלו, וחייבת לאכול מהם.
- תוס': ס"ד דנילף מת"ת לפטור נשים מ"ע שלא הזמן גרמא ולא נילף ממורא לחיוב; אן כיון דאשכחן דפטורות ממצווה יקרה וחביבה כ"ש שפטורות מהשאר.
- אן דאין ללמוד ממורא אב ואם דהוקש כבודם לכבוד המקום.
- אן דאין ללמוד ממורא דפעמים שאינה חייבת בו היכא דרשות אחרים עליה.

לה

- נשים פטורות מ"ע שהזמן גרמא; למ"ד תפילין הוי מ"ע שהזמן גרמא: דהוקשה כל התורה לתפילין, דכתי' "והיה לך לאות על ירך... למען תהיה תורת ה' בפיך". ופטורות מתפילין דהוקשו לת"ת בפרשה ראשונה ושניה.
- ולא ילפי' ממצה והקהל לחייבה בזמן גרמא ולא מת"ת ופדיון הבן לפוטרה משאין הזמן גרמא, דלא שבקינן היקשא וגמרי' מבנין אב.
- למ"ד תפילין אינן מ"ע שהזמן גרמא: ילפי' בנין אב מראיה. ולא ילפי' ממצה והקהל לחייבה; לר' מאיר- דס"ל דב' כתובין הבאין כאחד אין מלמדין.
- לר' יהודה- ב' מלמדיו, והכא איכא ג'; אן מצה שמחה והקהל, ולא ס"ל דאביי דאשה בעלה משמחה. תוס': אן מצה קידוש היום והקהל, דחייבות בקידוש דכל שישנו בשמירה ישנו בזכירה.

- נשים חייבות במ"ע שאין הזמן גרמא;
למ"ד תפילין הוי מ"ע שהזמן גרמא:
לרש"י - מדאיצטריך היקשא למיפטרינהו מזמן גרמא מכלל דבשאר חייבות.
לר"י - מדלא כתב היקשא ד"תורת ה' בפ"ך" על ת"ת או פדיון הבן.
תוס': למ"ד תפילין אינו מ"ע שהזמן גרמא:
לר' מאיר - דת"ת ופדיון הבן הוי ב' כתובים, והוי כמו מיעוטא דדוקא באלו פטורות.
לר' יהודה - דאיכא ג' כתובים, ת"ת פדיון הבן ופ"ר, דלית ליה דריב"ב שמחייב נשים בפו"ר.
• למ"ד תפילין מ"ע שהזמן גרמא, תפילין וראיה לא הוי ב' כתובים, דצריכי, דבראיה הו"א לחייב דנילף ראיה ראיה מהקהל ובתפילין הו"א לחייב דנקיש למוזזה.
• נשים בכלל עונשין - דכתי' "איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם".
תוס': וגבי עריות כתי' בהו עונש במפורש.
בכלל דיני ממון - דכתי' "אשר תשים לפניהם". ואע"ג דאינה 'בר משא ומתן'.
ההורגן חייב מיתה - דכתי' "והמית איש או אשה". וכן שור חייב כופר. ואע"ג דאינה כ"כ 'בר מצוות'.
• נשים חייבות בכל מצוות ל"ת, חוץ מבל תטמא למתים דכהנים, דכתי' "בני אהרון" ולא בנות אהרון.
וחוץ מבל תשחית זקנך, דילפי' פאת פאת מבני אהרון, ובני אהרון קאי אכולא מילתא מדכתי' "פאת" מיותר לגז"ש (דהו"ל למכתב את שבוקנך' דכבר כתי' פאת ברישא).
וחוץ מבל תקיף, דכתי' "לא תקיפו פאת ראשכם ולא תשחית את פאת זקנך" כל שאינו בהשחתה אינו בהקפה.
• בישראל כתי' בזקן לשון השחתה ובכהנים כתי' לשון גילוח, וילפי' זמ"ז בגז"ש דפאת פאת דבעי' גילוח שיש בו השחתה דהיינו תער.
• זקן אשה וסריס (וכגון שהביא זקן אחר רוב שנותיו, דאם הביא קודם אינו סריס ותוס') - הוי כזקן אפי' לטומאת נגיעים, ד"איש או אשה" דכתי' ברישא קאי גם על "או בזקן" דכתי' בסיפא. ונפק"מ, שבנגעי מקום שער בעי' שער לכן ובנגעי עור בשר בעי' שער צהוב.

לז

- נשים בכל יקרחו;
לת"ק - נשים חייבות בו, כשאר לא תעשה.
לאיסי - פטורות, לתי' א' - דכתי' "בנים אתם... ולא תשימו קרחה" ולא בנות. ומש"כ בסיפא "כי עם קרוש אתה וכו'" ואף הנשים בכלל קאי על לא תתגודרו דכתי' לפני קרחה, דמסתברא לרבות נשים לגדידה שישנה גם במקום שאין שער.
לאביי - דיליף קרחה הקרחה מבני אהרון, ואע"ג דאיצטריך לגז"ש כדלקמן, ילפי' מיתורא דקרח קרחה.
לרבא - דיליף בין עיניכם בין עיניכם מתפילין.
• ילפי' כהנים וישראל זמ"ז בגז"ש דקרח קרחה;
א. לחייב על כל קרחה קרחה, מיתורא דכתי' בכהנים "לא יקרחו קרחה".
ב. לחייב על הראש כבין העינים, דכתי' בכהנים "קרחה בראשם".
ג. לחייב רק בקרחה על המת, דכתי' בישראל "ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת".
• אינון בנשים; ¹סמיכות, ²תנפופות, ³הגשות, ⁴וקמיצות, ⁵הקטרות, ⁶ומליקות, ⁷וקבלות (ובכלל זה הולכה ותוס'), ⁸והזאות (ובכלל זה זריקה ותוס').
וכולהו ילפי' מדכתי' בהו "בני" ולא בנות, חוץ ממליקה דילפי' מדאיתקש להקטרה.
וחוץ מהזאה (באצב) דילפי' בק"ו מזריקה (בכלי) דבן צאן דכתי' בה "בני" ואע"ג דשחיתתו כשרה בור כ"ש בהזאת בן עוף שמליקתו פסולה בור.

- תוס': בסמיכה - אשה אינה פוסלת בסמיכתה, ואע"ג דעבודה פסולה בלידה והוי מ"ע שהזמן גרמא איצטריך מיעוטא ד"בני" דהו"א להכשירה מדאיתקש סמיכה לשחיטה.
- בשאר - פסולה דהוי מ"ע שהזמן גרמא, ומחללת את העבודה ממיעוטא ד"בני". ולא נפסלות מצד מחוסר בגדים; אן כי מיירי שלבשו את הבגדים.
- אן דכיון שלא נצטוו בכגדי כהונה לא חשיבי מחוסרי בגדים.
- ג' הזאות נוספות שנשים פסולות; הזאת פרה אדומה, והזאת פר כהן משיח, והזאת פר העלם דבר של ציבור. לרש"י - כולוהו ילפי' מזה שכהן הדיוט פסול בהו כ"ש נשים שפסולות.
- לתוס' - פר העלם דבר כשר בהדיוט ובפרה אדומה איכא מ"ד דלדורות כשרה בהדיוט, ומ"מ נשים פסולות מדאיצטריך קרא להכשיר הדיוט.
- נשים אינן מניפות, חוץ ממנחת סוטה, דילפי' יד יד משלמים דבעי' בעלים. ומסוטה ילפי' לשלמים דבעי' כהן. וכהן מכניס ידו תחת יד בעלים ומניף. תוס': ולא הוי חציצה, אן לפי שהוא גזה"כ דבעי' כהן ובעלים.
- אן שהכהן אווחו הכלי למטה והבעלים למעלה.
- וחוץ ממנחת נזירה, דילפי' כף (ונתן על כפיה) כף (ונתן על כפי הנזיר) מסוטה.
- מתני': ערלה וכלאים וחדש (לר"א) הם מצוות שנוהגות בכ"מ אע"ג שתלויות בארץ.
- תוס': ואיכא גם חלה ותרומ"מ, ולא חשיב במתני' אלא מה שנוהג גם בעכו"ם. ומ"מ לא גזרו לחייב בתרומ"מ מקומות הרחוקים מא"י; או משום דתרו"מ מוטל על מי שיש לו קרקע ודמי לחובת הארץ משא"כ חלה דדמי לחובת הגוף.
- או משום הקרקעות בחו"ל משועבדות למלך ונותנים לו מס, ובא"י אין קנין להפקיע מיד מעשר.

לז

- חובת הקרקע - חייבים רק בא"י, דכתי' "אלה החוקים והמשפטים אשר תשמרון לעשות בארץ".
- חובת הגוף - חייבים בכ"מ, דכתי' בסיפא "כל הימים אשר אתם חיים" וסמיך ליה "אבד תאבדון את כל המקומות" דהיינו ע"ז שהיא חובת הגוף. ואפי' בחובת הגוף דכתי' בה ביאה (כי יביאך), וכגון תפילין ופטר חמור.
- חדש; לר' אליעזר - נוהג בכ"מ דכתי' "בכל מושבותיכם" (מושב).
- לר' ישמעאל - נוהג רק בא"י ורק לאחר ירושה וישיבה (י"ד שנה שכבשו וחילקו);
- לתנא א' - דבכ"מ שנאמר בו ביאה ומושב, דילפי' מנסכים דלקמן.
- לתנא ב' - דבכ"מ שנאמר בו ביאה, דילפי' ממלך דכתי' ביה ביאה וכת' ביה "וירשתה וישבתה בה". ולתנא א', מלך וביכורים הוי ב' כתובים הבאין כאחד.
- ולכו"ע נתחייבו בחלה מיד שבאו, דכתי' בה "בבואכם", ולא כשאר ביאות דכתי' "כי יביאך" ו"כי תבואו".
- קרבן ציבור - טעון נסכים, ואפי' במדבר נתחייבו בנסכים דכתי' במילואים.
- קרבן יחיד - לר' ישמעאל - טעון נסכים רק בכמת ציבור, דכתי' "לכם" בכמה הנוהגת לכולכם. ומושב דכתי' ביה היינו לאחר ירושה וישיבה (ולא לומר לכ"מ, דאין כמת ציבור אלא במקום אחד), ומשחרבה שילה היתה כמת ציבור בנוב וגבעון.
- לר' עקיבא - טעון נסכים אפי' בכמת יחיד (שהותרה בכניסה לא"י), דס"ל שבכמת ציבור כבר במדבר קירבו נסכי יחיד. ומושב היינו כמת יחיד הנוהגת בכל מושבות, ולא לומר לאחר ירושה וישיבה.
- תוס': במדבר עשו פסח אחד בלבד;
- או משום דס"ל כמ"ד שכ"מ שכתוב ביאה היינו לאחר ירושה וישיבה, ומ"מ עשו אחד ע"פ הדיבור. והוי גנות להם, דנשתהו מ' שנה מליכנס לא"י ולעשות פסח מחמת עוון מרגלים.
- או משום שהיו רובם ערלים, והוי גנות, משום שלא מלו כי לא נשבה להם רוח צפונית במדבר מחמת שהיו נזופים בעוון מרגלים.

- איכא דכתי' בהו "בכל מושבותיכם" אע"ג דאינן תלויות בארץ; בשבת - דס"ד הואיל וכת' בעניינא דמועדות תיבעי קידוש ב"ד ביהודה. בחלב ודם - דס"ד הואיל וכת' בעניינא דקרבתות נאסור חלב ודם רק בזמן דאיכא קרבן. במצה - דס"ד שרק בא"י שיש קרבן פסח יאכלו מצות דכתי' "על מצות ומרורים יאכלוהו". תוס': ומ"בערב תאכלו מצות" ילפי' לקובעו חובה בזה"ז.
- בתפילין - לומר עשה מצווה זו שבשבילה תכנס לארץ. וכן בפטר חמור.

לה

- התחיל המן לירד - בט"ז באייר. והא דכתי' "אכלו את המן ארבעים שנה", דבעוגיות שהוציאו ממצרים טעמו טעם מן.
- פסק המן מליירד - בז' אדר. והוי מסתפקין ממן שבכליהם עד ט"ז בניסן. ולר"א (דלעיל) הוי דוקא, דנאסרו בחדש. תוס': ועשה דמצה לא דחה ל"ת דחדש;
- אן כי אין עשה דקודם הדיבור דוחה ל"ת דאחר הדיבור. אן דגזירה כזית ראשון אטו כזית שני.
- משה נפטר בז' אדר - שבכו ל' יום בערבות מואב ואח"כ הכינו ג' ימים צידה לדרך ועברו את הירדן בי' בניסן. יש מפרשים - שה' דיבר עם יהושע בל' דאבל משה, אע"ג דאין שכינה שורה מתוך עצבות, דמקצת היום ככולו.
- לרש"י ותוס' - דיבר עמו בל"א, ומה שיהושע אמר "מקצה שלוש ימים" היינו תחילת יום ג'.
- משה נולד בז' אדר - דכתי' "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום", והקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים.
- חדש ערלה וכלאים;
- לר"ש בן יוחי - נוהגות בחו"ל מדאורייתא, חדש כדלעיל לר"א, וכלאים מק"ו דאסורין לעולם ואסורין בהנאה ואין היתר לאיסורן, וערלה מק"ו דאסורה בהנאה ואין היתר לאיסורה.
- לר' אלעזר בר"ש - חדש אינו נוהג בחו"ל (כד' ישמעאל דלעיל), וערלה וכלאים מהלכה או מדרבנן כדלקמן. למתנ' דערלה - חדש נוהג מה"ת, כלאים מדרבנן (כדלקמן), וערלה; לשמואל - נהגו הם עליהם.
- לר' יוחנן - הלכה למשה מסיני.
- לר' אליעזר - חדש מדאורייתא, וערלה וכלאים אינן נוהגין בחו"ל (וי"א לעיל לז' דנוהגין לר"א).
- תוס': ערלה אין איסורו לעולם; לר"ת - דבשנה רביעית יש היתר לאיסורו ע"י פדיון.
- לר' י"ט - יש היתר לגרום איסור ולנטוע את הערלה.
- לר' משה - יש היתר ע"י ב"ד, דערלה אסורה עד ט"ו בשבט ואם חיסרו ב"ד את חודש כסלו הרי ממהרים יום היתרן.
- לר"י - יש היתר לאילן למה שגדל לאחר ג' שנים.
- שמיטת כספים ושילוח עבדים - כשנוהגים בארץ נוהגים בחו"ל;
- שמיטת כספים - דכתי' "כי קרא שמיטה לה" מ"מ. ונוהגת רק בזמן שאיכא שמיטת קרקע, דכתי' "וזה דבר השמיטה שמוט" בב' שמיטות הכתוב מדבר.
- תוס': לרש"י - קרקע היינו חרישה וזריעה. ובירושלמי איתא דנוהג רק כשנוהג יובל.
- לר"ת - קרקע היינו יובל, וכספים היינו שביעית דאין שמיטת כספים ביובל.
- שילוח עבדים - נוהג בחו"ל דכתי' "יובל היא" מ"מ.
- ונוהג רק כשנוהג בארץ, דכתי' "וקראתם דרור בארץ".

לט

- למתני' דערלה, ספק ערלה וספק כלאים;
בא"י - אסור.
בסוריא - מותר כשעכו"ם כבר לקט דכיבוש יחיד אינו כיבוש, ואסור לומר לו ללקוט דמיחלף בא"י.
בחור"ל - ישראל קונה מעכו"ם שלוקט;
למ"ד ערלה בחור"ל מהלמ"מ - בערלה לא יראה הישראל כשהעכו"ם לוקט, ובכלאים מותר.
למ"ד ערלה בחור"ל מדרבנן - בין בערלה בין בכלאים מותר.
- כלאים בחור"ל למתני' דערלה;
הרכבת אילן - אסור מה"ת, מהיקש ד"בהמתך לא תרביע... שדך לא תזרע" ילפי' שדה מבהמה דמיירי בהרכבה ואסור אף בחור"ל.
כלאי הכרם - מותר מה"ת, דכתי' "שדך" המיוחד לך דהיינו א"י. דס"ד למילפינהו בק"ו מהקדש (תוס'). ומדרבנן אסור, דכיון שאסור בהנאה בא"י גזרו בחור"ל.
כלאי זרעים - מותר אפי' מדרבנן, דבא"י מותר בהנאה. ורב הרחיק, אן משום נוי.
אן משום טרחה דשמש.
- קיי"ל כר' יאשיה דאינו חייב עד שיזרע חטה ושעורה וחרצן במפולת יד, ד"לא תזרע כרמך כלאים" משמע שזריעת הכרם עצמה תהיה בכלאים. תוס': וה"מ בכלאי הכרם, אבל בכלאי זרעים חייב בב' מינים.
תוס': טוב ליזהר שלא לזרוע זרעים ג' טפחים סמוך לאילן, דנראה כמרכיב זרעים בתוך האילן.
חצי עונות וחצי זכויות - מכריע לזכות - אם יש לו כיבוד אב ואם או גמ"ח או הכנסת אורחים או הבאת שלום או ת"ת.
מכריע לחובה - אם יש לו חילול השם.
יש לו רוב זכויות - לאבני' לרש"י - מריעיין לו בעוה"ז שיטול שכר שלם בעוה"ב.
לר"ת - פעמים שעושין לו יום רע לכפרה, אבל רוב ימיו שרוי בטובה.
לרבא: מטיבין לו בשכר פירות (והקדן קיימת לעוה"ב), ור' יעקב פליג דס"ל דאין שכר מצווה בעוה"ז.
- שלוחי מצווה אינן ניווקין לא בהליכתן ולא בחזירתן, חוץ מהיכא דקביע היזקא, דלא סמכינן אניסא.
בא דבר עבירה לידו וכפה יצרו ולא עבר - מקבל שכר כעושה מצווה.

מ

- דברים שאוכל פירותיהן בעוה"ז והקדן קיימת לעוה"ב:
א. כיבוד אב ואם, דכתי' "למען יאריכון ימיך (עוה"ב) ולמען ייטב לך (עוה"ז)".
ב. גמילות חסדים, דכתי' "רודף צדקה וחסד ימצא חיים (עוה"ב) צדקה וכבוד (עוה"ז)".
ג. הבאת שלום, דכתי' "בקש שלום ורדפהו" וילפי' רדיפה רדיפה מגמ"ח.
ד. ת"ת, דכתי' "כי הוא חיין (עוה"ז) ואורך ימיך (עוה"ב)".
ולא חשיב "ייטב לך והארכת ימים" דשילוח הקן, דהוי רק טוב לשמים משא"כ אלו שגם טוב לבריות.
• אין הקב"ה מצרף מחשבה רעה למעשה;
חוץ ממהרהר בע"ז, דכתי' ביה "למען תפוש את בית ישראל בלבם".
וחוץ ממחשבה שקיים (עושה פרי'), דנפרעים ממנו אף על המחשבה. משא"כ במחשבה טובה דאפי' נאנס ולא עשה חשיב כאילו עשה.
תוס': וחוץ מעכו"ם, כדמצינו אצל עשוי שחשב על יעקב, וחשיב כאילו עשה. ובטובה, מחשבתו אינה מצטרפת למעשה.
• לא מצוי כייף ליצירה - ילך למקום שלא מכירין אותו, וילבש שחורים, אן כדי לשכר יצה"ר.
אן שלא יהיה חשוב וילמדו ממנו.
מצוי כייף ליצירה - אם עובר עבירה בסתור - ראוי שלא בא לעולם.
• תלמוד גדול שמביא לידי מעשה. לתוס' - ה"מ ללמד אחרים, אבל לעצמו מעשה עדיף.
וי"מ - ה"מ לאדם שלא למד דאין ע"ה חסיד, אבל אם למד כבר מעשה עדיף.

- נפרעים ממנו תחילה - לרש"י - על שלא עסק בתורה.
לתוס' - על שלא קבע עיתים לתורה.
תוס': שואלים תחילה - נשאת ונתת באמונה.
פסול לעדות:
- א. כל שאינו לא במקרא ולא במשנה ולא בדרך ארץ.
ב. י"א האוכל בשוק, לרש"י - דאינו בוש לזלזל בעצמו וליפסל.
לר"ח - שחוטף פחות משו"פ ואוכל, או שגזול דבר שאין מקפיד עליו.
לר' אליהו - שטועם משל כל מוכר וכאילו רוצה לקנות.
לר"ת - שאוכל בשוק סעורת פת.

פרק שני - האיך מקדש

מא

- אסור לקדש קודם שיראנה שמה ימצא בה דבר מגונה. אבל אשה מקבלת ע"י שליח, דטב למיתב טן דו, אלא דמצווה בה יותר מבשלוחה.
- מדאורייתא - רשאי לקדש בתו כשהיא קטנה.
מדרבנן - חכמים אסרו עד שתהיה נערה.
תוס': בזה"ז - נוהגים לקדש אף קטנה, שמה כשתגדל לא יהיה בידו נדוניא לבתו.
תרי ושלחה"כתיב:
- לרש"י: קמא (ממשמעותא) - ושלח' דהבעל עושה שליח. ושלחה' דהאשה עושה שליח.
בתרא (מיתורא) - דשליח עושה שליח, ודבעי' משלחה ואינה חוזרת (ע"פ תוס' ומהרש"א).
לר"ח: קמא: משלחה ואינה חוזרת.
בתרא: שלח' - דבעל עושה שליח. ושלחה' - שהאשה עושה שליח. ושלחה' - דשליח עושה שליח.
- שליח שהוסיף, תרומתו תרומה, דרך ב"א לתרום בעין יפה. תוס': אבל אין דרך לתרום מהיפות, אא"כ פירש בעה"ב.
- שליחות לשחיטת פסח או קדשים:
- לר' יהושע ב"ק דס"ל דאין יוצאין בפסח אחד, אלא כ"א אוכל כזית - ילפינן מ"ושחטו אותו כל קהל עדת ישראל", כתיב "כל" אפי' שמסתמא אחד שוחט פסחים הרבה.
- לר' יונתן - כל ישראל יוצאים בפסח אחד דשותפים הוו. ושליחות יליף מ"ויקחו להם איש שה לבית אבות" דאחד לוקח לכל המשפחה. ואם אינו ענין לפסח תנהו לקדשים.
- שליחות בתרומה - ילפינן מהצד השווה דגירושין וקדשים. ומהכא ילפינן לכל התורה כולה.
שליחות בקידושין - או מהיקשא דויצאה והיתה.
תוס': או מהצד השווה דתרומה וגירושין.
- בשחיטת פרו של אהרון לא מהני שליחות, מגזיה"כ.
- ישנן במחשבה: תרומה מ"ונחשב".
קדשים מ"כל נדיב לב עולות".
- עכו"ם שתרם משלו: לרבנן - תרומה.
לר"ש - אין תרומתו תרומה.
- לרש"י - לרבנן אין קנין לעכו"ם להפקיע ואין מירוחו פוטר. לר"ש, מירוחו פוטר, דכתי' "דגנך" ולא דיגון עכו"ם.
- לתוס' - פליגי אף למ"ד יש קנין, וכגון שגדלה שלישי אצל ישראל ומירוחו ישראל ונתחייב בתרומה. וטעמא דר"ש דכתי' "בני ישראל" גבי תרומה.
- עכו"ם אינו נעשה שליח לגו"ק דאינו בתורת.
וכן לתרומה: לרבנן - מ"גם אתם" מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית.
לר"ש - דאינו בתורת.

- בתרומה כתיב "אתם": אתם ולא אריסין, שותפין, אפוטרופוסין, והתורם שלא מדעת בעה"ב. משא"כ שליח דמהני, מ"גם אתם" - לר"ש.

מב

- "איש לפי אוכלו": י"א בלשון יחיד, דילפי' דשוחטין הפסח על היחיד. וי"א דילפי' דאיש זוכה ואין קטן זוכה.
- יתומים, ב"ד מעמידים להם אפוטרופוס ובוררין להם חלק ע"י גורל, וצריך שומת ב"ד. ואף לחוב ע"מ לזכות, מ"נשיא אחד ממטה תקחו לנחול את הארץ".
- תוס': וה"מ (דמעמידים אפוטרופ) לחלוקת הנכסים ולא לתביעת חובות, דשמה לא יתבעו אותם כשהם גדולים. וה"מ כשלא שייך ביה גוד או איגוד.
- וה"מ כששני האחים רוצים. ואם אח אחד אינו לפנינו;
- לתי' א' בתוס' - אין מעמידים, חוץ מחלוקת הארץ, דאף דהיו שם יונקי שדיים דלא מיחו, היה ע"פ אורים ותומים.
- וחזין מעובר כשמתעלה חלקו בכך.

לתי' ב' בתוס' - מעמידים.

- הגדילו: לשמואל - יכולים למחות ברוחות. לר"נ - אין יכולים למחות, דא"כ מה כח ב"ד יפה.
- נתאנה לוקח פחות משתות - המקח קיים (והוי מחילה). אבל אם הקונה עשה שליח; לרשב"ם - מחלוקת; לרבא - המקח בטל, דא"ל לתיקוני שדרתיך ולא לעוותי. לר"נ - המקח קיים.
- לר"ת - לכו"ע, בשליח דלוקח - המקח בטל, בשליח הדיינים - המקח קיים.
- א"נ - לכו"ע המקח קיים, אלא דצריך להחזיר האונאה דלתיקוני שדרתיך ולא לעיוותי. שום הדיינים שפיתחו או הותירו שתות, לחכמים - מכרן בטל. לרשב"ג - מכרן קיים, דא"כ מה כח ב"ד יפה.
- לר"נ - הלכה כחכמים, וכיון שטעו לא אמרינן מה כח ב"ד יפה. לר"ש"י - רבא פליג, דהלכה כרשב"ג שכמותו קי"ל בכתובות. לתוס' - גם לרבא הלכה כחכמים.
- רש"י: יותר משתות - דבטל מקח - אם אמרו נפלוג בשומא דב"ד - מכרן קיים, כרשב"ג. תוס': שתות - דקנה ומחזיר אונאה - אם אמרו נפלוג בשומא דב"ד, המקח בטל, כחכמים. במקרקעי אין אונאה, חוץ מקרקע שמדרו חבל, דיש אונאה.
- תוס': וחזין מכשזה יותר מחצי ואולי גם בחצי בדיוק, דיש ביטול מקח.
- אין מעילה במזיד. וה"מ דנוכרו שניהם, אבל אם השליח שגג או הבעה"ב שגג - מי ששגג מעל, אף דהשני היה מזיד (ע"פ תוס').
- אין שליח לדבר עבייה - דרברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין. ובשוגג הוי שליח, דליכא האי סברא (תוס').

מג

- יש שליח לדבר עבייה; במעילה - "חטא" "חטא" מתרומה. ומתחייב בהגבהת שליח (תוס').
- בשליחות יד - בפקדון לביה. ד"על כל דבר פשע" מיותר, דכתוב כבר "אם לא שלח ידו". ולבי"ש, ילפי' מ"דבר פשע" לחייב על המחשבה כמעשה.
- בטביחה - דחייב דו"ה, אן מ"וטבחו או מכרו" מה מכירה ע"י אחר אף טביחה. אן מ"או".
- אן מ"תחת" לרבות שליח.
- ולא ילפינן מהם, אן משום דשני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין,
- אן (למאן דפליג) דילפי' משחוטי חוץ דכתיב "הוא" ולא שלוהו.
- גבי שחוטי חוץ כתיב פעם נוספת "הוא" - ולא אנוס או שוגג או מוטעה.

- **ו"א** דשמאי הזקן פליג אחכמים וסובר דיש שליח לדבר עבירה בכל התורה, חוץ מאמר לשלוחו בעול ערווה או אכול חֶלֶב, שהמשלח פטור דלא מצינו זה נהנה וזה מתחייב.
- תוס': והיה מסתפק ר"י, באומר לשליח הושט ירך לשמן הקדש ותהנה מהסיכה, אם חייב המשלח ככל מעילה, א"ד לא מצינו זה נהנה וזה מתחייב.
- **ו"א** דפליגי באמר לשלוחו להרוג דחייב המשלח בדיני שמים, **לשמאי** - כההורג בעצמו.
- לחכמים** - כגורם בלבד.
- **ו"א** דפליגי גבי אוריה החיתי, **לשמאי** - גזיה"כ דרוד כהורגו, "כחרב בני עמון".
- לחכמים** - דוד אינו חייב, דאוריה היה מורד במלכות,
- לרש"י** - שאמר "אדוני יואב" בפני המלך.
- לתוס'** - דרוד אמר לו לחזור לביתו ומיאן.
- **ו"מ** - שהקדים לומר "אדוני יואב" קודם שאמר המלך דוד.
- **לרב** - שליח נעשה עד. « וכן הלכה.
- **דבי רב שילא** - אין שליח נעשה עד, כיון ששלוחו של אדם כמותו, והוי כגופיה.
- ויש** הופכים שיטתם. **ו"א** דפליגי בזה אף ב"ש וב"ה.
- בקידושיין - לא צריך לומר אתם עדי.
- בהוראה - אם לא אמר אתם עדי, יכול לטעון משטה אני בך, דשמא הודה כדי להשתיקו. תוס': אי לא טעין לא טענינן ליה, אא"כ הודה מעצמו.
- אמר לשנים קדשו את האשה: הן שלוחיו והן עדיו. **וכן** בגירושין. **וכן** בממונות, שלח חוב למלוה ע"י שנים, נאמנים לומר פרענו למלוה במיגו דאמרי החזרנו ללוה, דהמלוה את חבירו בעדים (רפעמים שמסר להם בעדים) א"צ לפורעו בעדים. תוס': ואף דבעלמא אין לשנים מיגו דאין יודע מה ברעת חבירו לטעון, הכא שאני, דבטענה שנפטרים בה מממון, בטוחים זה על זה שיאמרו דבר אחד.
- לאחר דתקון שבועת היסת אין נאמנים דנתנו למלוה, אלא נשבעין דנתנו לו, והמלוה נשבע דלא נטל - ופורע הלוה למלוה. כדין חנווני על פנקסו.
- תוס': אי מלוה בעדים צריך לפורעו בעדים, אין נאמנים במיגו דנאנסו - בפיקדון - כיון דבעו שבועה, וכל עד שנאמן רק ע"י שבועה - אין ממש בעדותו, ד"ע"פ שני עדים יקום דבר" - משמע דביבור בלבד.
- נערה, ולתוס' (ולרש"י אחר שחזר בו) אף קטנה:
- בגיטין**: לר' יהודה - אביה מקבל גיטה ולא היא.
- לרבנן** - בין היא ובין אביה.
- בקידושיין**: לר"ל - כגיטין, דמקיש הויה ליציאה.
- לר' יוחנן** - דברי הכל אביה ולא היא, אן משום שמפקעת עצמה מרשות אביה.
- אן** משום דבעי' דעתה דלא כגיטין דבע"כ.
- **במאמר**: קטנה - מדעת אביה.
- נערה** - מהני גם דעתה ואף לר' יהודה, הואיל וזקוקה ועומדת.
- כל שאינה יכולה לשמור את גיטה אינה מתגרשת: **לרש"י** - אף ע"י אביה.
- לתוס'** - רק ע"י עצמה.
- תוס': שוטה אין מתגרשת: **ו"א** משום דמשלחה וחוזרת.
- ו"א** שמא יגררו אחריה וימשכו להפקירה.
- ונפק"מ: א. עבר וגירש, דמשום גרירה לא נאמר של חל.
- ב. יש לה אב, דיש חשש גרירה, ואין בעיה של חוזרת.
- ג. עתים שוטה ועתים חלומה - יש חשש גרירות כשהיא שוטה, אולם מקבלת גיטה כשהיא חלומה דאז אינה חוזרת.

מד

- מאמר, לרבי- אפי' בע"כ, וליף מביאה דיבמה דבע"כ. ומ"מ צריך להודיע לה או לאביה (תוס').
לרבנן- מדעתה, דילפי' מקידושין.
- אדם שאינו בר סמכא נאמן לומר שמעתא בשם אחרים, כשלא היתה שהות שכחה בינתיים כמין ימא לטיגני, לרשי'- כזמן שצריך כדי להוציא דג מהמים ולטגנו במחבת חם.
לר"ח- שמות שני מקומות קרובים.
- נערה אינה מקבלת קידושיה מדין חצר של אב שהרי אין היא משתמרת לדעתו - אלא מדין יד הוא, ומ"מ מספקא לגמ' אם אלימא ידה למנות שליח. נפשט שלא עושה שליח.
• קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה;
לרב ושמואל- צריכה גט ומיאון, גט שמא נתרצה האב, מיאון שמא לא נתרצה.
לעולא- אין צריך גט ומיאון.
- לל"ק: פליגי בלא שידכו, אבל בשידכו לכו"ע צריכה גט ומיאון דשמא נתרצה אביה.
לל"ב: לרשי'- פליגי בשידכו, אבל בלא שידכו לכו"ע א"צ גט ומיאון.
לתוס'- לא פליגי, אלא שמואל דיבר בשידכו ועולא בלא שידכו.

מה

- אף למ"ד שאין אדם מוכר את בתו לקרובים שאסורה להם, מוכרה אלמנה לכה"ג. ואף שאין מוכר את בתו אחר שהשיאה מ"מ מוכרה אחר קידושי יעוד, למ"ד מעות הראשונות לאו לקידושין נתנו ולא נחשב שקידשה.
• תוס': כשצריך נחשב כאילו קידשה אביה ושוב לא יכול למוכרה.
• נתקדשה שלא לדעת אביה, ומת ונפלה לפני אחיו,
לא עשה מאמר: צריכה חליצה, ולא צריך מיאון שמא יאמרו קידושין תופסין באחותה - דהכל יודעים שאחות חלוצה דרבנן.
עשה בה מאמר: צריכה גט- שמא נתרצה אב רק לשני.
צריכה חליצה- שמא נתרצה לראשון.
צריכה מיאון- שמא יאמרו שקידושין לא תופסין באחותה והיא אחות גרושה.
- רבינא ס"ל דקטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה אין צריכה גט ומיאון. « וכן הלכה (ר' אלפס ושאלתות).
• קטנה שהלך אביה למדה"י והשיאה אמה ואחיה, לשאלתות ור"ת- מותר להשיאה כיתומה.
לר' מנחם מיוני- חיישינן שמא יקדשנה אביה לאחר (ולא חיישינן לשמא קידש).
- אב שאמר שיתן בתו לפלוני וקבלה קידושין מאחר, לאביי- לא חוששין שנתרצה האב לשני.
לרבא- אם עשה סעודה לא חוששין שנתרצה לו.
• נתקדשה לדעת אביה וניסת שלא לדעתו,
כשאין אביה כאן: לרב- אוכלת בתרומה. ומ"מ אם מתה אינו יורשה.
לרב אסי- אינה אוכלת, דלא פלוג רבנן בתקנתם דארוסה אינה אוכלת, וחיישינן שימחה אב ותמצא זרה למפרע. « ר"ת פסק הלכה כרב, רבו של רב אסי.
אביה כאן: לרב ירמיה- אוכלת, דמדשתיק ש"מ ניחא ליה.
לרב הונא- אינה אוכלת, דהא דשתיק משום דרתח.
נתקדשה וניסת שלא לדעת אביה, לרב הונא- אוכלת, דבזה ששתיק הפקיר זכות שיש לו בה ונעשית כיתומה בחיי האב.
לרב ירמיה ב"א- אינה אוכלת.

מו

- קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה ונתרצה כששמע אך לא ידע שבתו חזרה בה; לרב - אמרינן דמסתמא לא ניחא ליה.
- לרב אסי - מקודשת, כיון שנתרצה.
- במפותה כתי' "אם מאן ימאן אביה" - ומיירי בפיתה שלא לשם אישות, וקמ"ל שאף היא מציא מעכבא לענין שתקבל קנס. תוס': וי"א דאף לענין שאם נתייתמה מעכבת מלהיות אשתו.
- התקדשי בתמרה זו התקדשי לי בזו - בעי' בכל אחת שו"פ, ואפי' אוכלת דמקרבא הנאתה.
- אמר לה בזו ובזו ובזו - בעי' שיהיה שו"פ בכל. ואם קודם שקבלה את השניה אכלה את הראשונה - אינה מקודשת אלא באחרונה, דהו"ל הראשונה מלוה לפי שעדיין לא נגמר דיבור הקידושין עד שיתן הכל ואז הו"ל מלוה.
- לרב אסי - מעות חוזרין, דהיינו כשנתן לשם קידושין ולא חלו הקידושין ואינם מתנה.
- רב ושמואל - שמא סברי דהוי מתנה (תוס').
- מקדש אחרות; לרב - מעות פקדון, ולא אמר לה שזה פקדון דסבר דלא מקבלה. תוס': ומודה רב בגוונא שאינו יודע אם יחולו הקידושין או לא, דשמא מעות מתנה.
- לשמואל - מעות מתנה, ולא אמר לה שזה מתנה דכסיפא לה מילתא.
- ומודה שמואל בהפריש חלתו קמח - שאינו מתנה ביד כהן, דנפיק מיניה חורבה שכהן או בעה"ב לא יפרישו דיסברו שיצא יד"ח.
- תרומה מנקוב על אינו נקוב - תרומה, ולא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ממקו"א, דמדאו' התרומה נשארה טבל.
- משאינו נקוב על הנקוב - תרומה, ויחזור ויתרום משום קנס. וכן הדין בתורם מאבטיח ונמצא סרוח.
- משאינו יפה על יפה - מהתורה הוי תרומה,
- למ"ד אי עביר מהני - מ"ולא תשא עליו חטא" - ואם אינו קדוש נשיאות חטה למה.
- תוס': למ"ד אי עביר לא מהני - משום דהך קרא יתירא, דמ"ש מכל לאו שאסור גם כשלא חל, וע"כ שבא לחדש שחל.

מו

- התקדשי לי באלו אפי' אוכלת אחת מקודשת.
- לרבנן - כשאמר כזית כזית הוי כלל, כזית וכזית הוי פרט.
- לרבי - לא שנא, דתמיד הוי פרט. וה"ה לענין קידושין.
- אמר לה התקדשי במנה ונתן לה חסר דינר - פליגי תנאי. ובמכר לכו"ע מהני.
- המקדש במלוה, אם המלוה (או חלקה) אינה בעין - אינה מקודשת, דמלוה להוצאה ניתנה והוי כשלה. אם המלוה בעין: לת"ק - אינה מקודשת, דאינה ברשות בעלים לחזרה.
- לר"ש בן אלעזר - מקודשת, כיון שהיא ברשות בעלים לחזרה. אא"כ התחיל להוציא (תוס').
- י"א דפליגי אף לענין חיוב אונסין.
- וי"א דלענין אונסין לכו"ע חייב הלוח, דלא גרע משאלה דקיימא ברשותו לאונסין משעת משיכה, אע"ג דהדרא בעינא.
- דוקא במלוה פליגי לענין חזרה אבל שאלה, דהדרא בעינא, המשאיל יכול לחזור בו כל עוד השואל לא ביקע בו.

• קידש בשט"ח דאחרים, פליגי במלוה בשטר ובמלוה ע"פ: לר"מ - מקודשת.

לחכמים - אינה מקודשת.

במלוה בשטר, אן דפליגי בפלוגתא דרבי ורבנן, דלרבי אותיות נקנות במסירה ולרבנן במסירה ובשטר.

אן דכו"ע כרבנן ומכאן יש להוכיח שאין הלכה כרבי (תוס'). ופליגי בזה ב' גירסאות בב"ב, ופליגי האם צריך לכתוב במכירת שטר "קני לך הוא וכל שיעבודיה".

אן דפליגי בהמוכר שט"ח לחבירו וחזר ומחלו, האם מחול או לא, דלחכמים מחול (דקנין שטר מדרבנן. תוס') ולכן לא סמכה דעתה דסברה אזיל ומחיל ליה.

אן דבמוכר שט"ח לכו"ע יכול למחול ואם שילם על קרקע בדמי שטר זה, לא קנה, דלא סמכה דעתיה דבעל הקרקע. ופליגי באשה, דר"מ סבר דסמכה דעתה דסברה כיון דאשתו אני לא שביק דידי ומחיל לאחריני.

במלוה ע"פ פליגי בקנין מעמד שלושתן, האם קונה רק בפקדון או גם במלוה.

• תוס': מקדש בשט"ח דאחרים לא דמי למקדש במלוה, מכיון שנותן לה דבר חדש שלא היה בידה קודם.

מזה

• תוס': המקנה לחבירו שט"ח במעמד שלושתן ומחלו - אינו מחול לכו"ע.

• שטר שאין עליו עדים, לר' מאיר - אינה מקודשת, דעדי חתימה כרתי.

לר' אלעזר - מקודשת, דעדי מסירה כרתי.

• נפשט ששטר קידושין שכתבו שלא לשמה אינה מקודשת, ד"ויצאה... והיתה" - איתקש קידושין לגט דבעי' לשמה.

• כתב שטר קידושין שלא מדעתה,

לרבא ורבינא - מקודשת, דאיתקש ליציאה דמגורשת בע"כ.

לר"פ ורב שרביא - אינה מקודשת, דבעי' דעת מקנה (האשה) וכגט שבעי' דעת מקנה (הבעל).

• ברייתא: התקדשי לי בשטר, לר' מאיר - אינה מקודשת.

לר' אלעזר - מקודשת.

לחכמים - מספק"ל אי כר"מ אי כר"א ומספק צריכה גט. ואם יש שו"פ

בנייר - מקודשת, דדעתה נמי אנייר.

ר"מ ור"א פליגי: אן במקדש במלוה.

אן בקדשה בשטר שאין עליו עדים.

אן בכתבו שלא לשמה, דלמ"ד דמקודשת מקשינן הוויות להרדי ובהויה דכסף לא בעי' לשמה.

אן בכתבו שלא מדעתה.

• עשה לי שיריים (צמידים) מזהב שלי ואתקדש לך; לר"מ - עשאן ונתן לה, מקודשת.

לחכמים - אינה מקודשת.

ופליגי; אן במקדש במלוה, דלכו"ע ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף.

אן האם אינה לשכירות אלא לבסוף או לא.

אן האם אומן קונה בשבח כלי או לא.

אן בשוהוסיף לה נופך משלו ופליגי האם מלוה ופרוטה דעתה אפרוטה או דעתה אמלוה.

• תוס': « להלכה ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף. ונפק"מ: לענין קידושין דהוי מלוה, ולענין ע"ז דאם בנה כיפה של ע"ז - שכרו מותר. ומ"מ אינה משתלמת אלא לבסוף שנה: "כשכיר שנה בשנה". ולכו"ע

יכול לחזור בו הפועל באמצע היום.

• התקדשי לי בזה, ונמצא משהו אחר - אינה מקודשת. ואף שהטעה לשבח, איכא דניחא לה בכספא ולא בדהבא.

• ת"ק ור"ש פליגי;

לאביי - באמר לשלוחו הלוני דינר כסף וקדש לי בו אשה פלונית והלך והלוה דינר זהב וקידש. לרבא - באמרה לשלוחה קבל קידושי מפלוני שא"ל התקדשי לי בדינר כסף והלך ונתן לו זהב.

לת"ק - קפידא הוי ואינה מקודשת.

לר"ש - בהטעה לשבח - מראה מקום הוא לו ומקודשת.

• התקדשי לי בכוס זו; במיים: לרש"י - מקודשת רק בכוס (להצטרף לשו"פ), דהמים לא חשיבי.

לתוס' - מקודשת בכוס ובמים, דהמים בטלים לכוס.

בייז: לרש"י - מקודשת בייז, דאת הכוס מחזירים בד"כ לבעלים.

לתוס' - מקודשת רק בכוס, דהייז אינו בטל לכוס.

בציהרא ("א ציר דגים ו"א שמן): לרש"י - מקודשת בציהרא ובכוס, דהכוס צריך לשומרו.

לתוס' - מקודשת רק בציהרא, דחשוב יותר מהכוס, אבל הכוס אינו בטל

לגבי הציהרא.

מנח

• תוס': גט קרח דפסול הוי כשיש שורות של חלק טפי מעדים.

• מקושר שכתבו עדיו מתוכו - לת"ק - פסול, דאין יכול לעשותו פשוט דאין זמנן שווה, דבמקושר כותבים שנה מאוחר יותר.

לרחב"ג - כשר, שיכול לעשותו פשוט.

פשוט שכתבו עדיו מאחוריו - לכו"ע פסול.

• אמר לשליח לעשות גט, באתרא ונהיגי בפשוט ועבד ליה מקושר או להיפך - הוי קפידא.

פשוט ועשאו מקושר ונהיגי בין בפשוט בין במקושר, לת"ק - הוי קפידא.

לרשב"ג - לא הוי קפידא, דמראה מקום הוא לו.

• המקדש על מנת שאני ממזר ונמצא נתין (לשבח) וכדו', דהטעה ביוחסים - אינה מקודשת, דלא ניחא לה בשבחו מפני שהוא מתגאה עליה.

• מגודלת - גרלת, לרש"י - חשובה.

לתוס' - קולעת שער נשים בבתיהם.

• ע"מ שאני קריינא - לתנא קמא - כיון שקרא ג' פסוקים מקודשת.

לר' יהודה - ויתרגמם ע"י תרגום אונקלוס.

אמר לה קרא אנא - עד שיקרא כל התנ"ך בדקדוק.

תנא אנא - עד דתני הלכתא, ספרא, ספרי ותוספתא.

ע"מ שאני תנינא - לחזקיה - הלכות למשה מסיני.

לר' יוחנן - מדרש תורה (ספרא ספרי וכדו').

גיבור - כל שחבריו מתיראים ממנו מפני גבורתו.

תלמיד - כל ששואלין אותו ואומרו ואפי' במסכתא דכלה.

חכם - כל ששואלין אותו דבר חכמה (סברא) ואומר.

עשיר - כל שבני עירו מכבדים אותו מפני עושרו.

צדיק - אפי' רשע גמור מקודשת, שמא הרהר בתשובה.

רשע - אפי' צדיק גמור מקודשת, שמא הרהר בדבר עבודת כוכבים.

• י' קבים ירדו לעולם וט' מהם נטלו קבוצה אחת:

<u>חכמה</u> - נטלה א"י.	<u>גבורה</u> - פרסיים.	<u>עזות</u> (ממזרות) - מישן.
<u>יופי</u> - ירושלים.	<u>כנים</u> - מדי.	<u>שיחה</u> - נשים.
<u>עשירות</u> - רומי.	<u>כשפים</u> - מצרים.	<u>שכרות</u> וי"ג שחרות - כושים.
<u>עניות</u> - כבל.	<u>נגעים</u> - חזירים.	<u>שינה</u> - עבדים.
<u>גסות</u> - כבל, ונשתרכבה לעולם.	<u>זנות</u> - ערביא.	

- לר"י: בליכא הוכחה - בעי' תנאי כפול, כבכל גיטין.
- באיכא הוכחה - אפי' גילוי דעת לא בעי', כככותב כל נכסיו לאחרים ושמע שיש לו בן שהמתנה בטלה.
- איכא הוכחה קצת - סגי בגילוי דעת, כמוכר אדעתא למיסק לא"י דבעי' שיפרש שמוכרם לעלות לא"י.
- לרשב"ם - בעי' תנאי כפול רק באיסורא, כהתקדשי לי ע"מ שתתני מאתיים זוז, אבל בממונא לא בעי' תנאי כפול.

ג

- נדר להביא קרבן: כופין אותו דכתי' "יקריב אותו", עד שיאמר רוצה אני דכתי' "לרצוננו".
- וכן בגיטי נשים ושחרורי עבדים כופין אותו עד שיאמר רוצה אני.
- מכר נכסיו ופירש שמוכרם על דעת לעלות לא"י (דאם לא פירש היו דברים שבלב דאינם דברים): עלה לא"י ולא מצא דירה או מזונות; י"א כיון שהתכוון לעלות לדור ולא דר, בטל המכר.
- וי"א הרי עלה ולא בטל המכר.
- לא עלה משום ששמע שיש ליסטיס בדרד; י"א דלא הוה אונס ולא בטל המכר, דיכול לעלות ע"י שיירות.
- וי"א דכיון שהיה לו צד עיכוב, הוה אונס ובטל המכר.
- קידש בפחות משו"פ או ב' נשים בפרוטה או קטן שקידש, ושלח אח"כ סבלונות - אינה מקודשת, שמחמת קידושין הראשונים שלח ולא התכוון לקדש בסבלונות.
- שלח סבלונות לאשה (לרש"י - וקודם נשחרך עמה. לתוס' - בלא נשחרך): במקום שרובם - וי"א אפי' מיעוט - מקדשי והדר מסבלי: חוששין (מספק) לקידושין, לרש"י - שמא הסבלונות הם הקידושין.
- לתוס' - שמא קודם לסבלונות קידשה.
- במקום שרובם - ולי"א, במקום שכולם - מסבלי והדר מקדשי: לא חוששין לקידושין.
- ראו שטר כתובה, באתרא דמקדשי והדר כתבי כתובה - חוששין לקידושין, ואפי' שלא שכיח ספרא, לא אמרינן שכיון שמצא סופר כתב כתובה קודם הקידושין.
- באתרא דכתבי והדר מקדשי - לא חוששין לקידושין.
- המקדש אשה ובתה או אחותה כאחת - אינן מקודשות, דכל שאינו בזה אחר זה אפי' בבת אחת אינו, חנן מהיכא דאיכא לחצאין, כמעשר דיש לו לחול על כל חיטה וחיטה בנפרד.
- וחנן מהיכא דאיתיה בטעות, כמעשר בהמה.

דא

- קרא לתשיעי או לאחד-עשר "עשירי" - מקודשין, ובלבד שלעשירי לא קרא "עשירי". העשירי, קדוש מאליו.
- תודה נשחטת על מ' חלות. הביא פ' חלות;
- אם אמר קדשי מ' מתוך פ' קדשי מ', דאת השאר הביא לאחריות אם יאבדו או יטמאו.
- אמר, לא יקדשו מ' אא"כ קדשי פ'; לא קדשי כלל, דכל שאינו בזה אחר זה - אינו בב"א.
- בסתמא: לחזקה - קדשי מ', דסתמא לאחריות קא מכווין.
- לר' יוחנן - לא קדשי, דהתכוון לפ' וכל שאינו בזה אחר זה אינו בב"א.
- קידש אחת מב' אחיות ולא פירש איזו, הוה קידושין שלא נמסרו לביאה,
- לאביי - והוה קידושין להצריכה גט מספק.
- לרבא - לא הוה קידושין, דכתי' "ובעלה", לרש"י - דבעי' ראיה לביאה.
- לתוס' - דבעי' שלא יבוא איסור הביאה ע"י הקידושין, כמקדש ב' אחיות שלפני הקידושין היה ראוי לביאה.
- עיין לקמן סד ע"ב כל הסוגיא.

נד

- « הלכה כאביי ביע"ל קג"ם. תוס': וכן בתחילתו בפשיעה וסופו באונס דחייב. והא דלא חשיב בגמ', דפסקוהו סבוראי. "ל' דיע"ל: לר"ש" - לחי העומד מאליו.
- לר"ת - ימי לידה שאינה רואה בהם אין עולים לספירת זיבתה.
- לבני נרבונא - לא אפשר ולא קמכוין (פסחים כה:).
- המקדש בפירות שביעית - מקודשת, ולא אמרינן שנשארים הפקר גם אחרי שזכה בהם. תוס': והא דדרשינן "לאכלה" ולא לסחורה, ה"מ לכתחילה אבל בדיעבד המקח קיים.
- אשה נעשית שליח לחברתה ואפי' במקום שנעשית לה צרה, דעדות ע"י מעשה נאמנת. ואפי' בסתמא - שאמרה לה קבלי בשבילי, והיא לא אמרה אקבל בשבילך אלא שתקה וקיבלה - מקודשת אף כשנעשית לה צרה (תוס' ע"פ רא"ש).
- גזל ולא נתייאשו הבעלים - שניהם אינם יכולים להקדיש, זה לפי שאינו שלו וזה לפי שאינו ברשותו.
- משא"כ בגזל מאשה וקידשה - בשריך - מקודשת.
- « לית הלכה כר"ש דאמר סתם גזילה יאוש בעלים.
- אריס שקידש מקודשת רק אם קידש ברבך שהאגודות שוות.
- בתרומה - בעה"ב שעשה שליח לתרום ותרם מהיפות שלא מדעתו, ובא ואמר לו כלך אצל יפות - אם נמצאו יפות מהם, או שהיו הבעלים מלקטים ומוסיפים - תרומתו תרומה.
- לענין אחר - לא מהני. כההוא סרסיא (למחצית שכר) שקידש אשה בשיכרא, ובא בעה"ב ואמר לו למה לא נתת מהחריף יותר - אינה מקודשת, דמשום כיסופא הוא דאמר ליה.
- כהן המקדש בחלקו בין קדשי קדשים בין קדשים קלים;
- לר' יהודה - מקודשת, דכתי' "וזה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש", לך - לכל צרכיך.
- לר' יוחנן - יהיה רוב נגד ר' יהודה וחזר בו.
- לרב - עדיין היא מחולקת.
- לר"מ ור' יוסי - אינה מקודשת, דכתי' "מן האש" - כאש המזבח דלאכילה בלבד. [ואף לר"י הגלילי דקדשים קלים ממון כהן, מודה שלאחר שחיטה הוי ממון גבוה ואינה מקודשת]. תוס': וגרע ממקדש ע"מ שאיבר עליך לשלטון, דהכא לא יכול ליטול ממון על הנאה זו דהוי ממון גבוה.
- לר"ש - אסור לאשה ליכנס לעזרה.
- לתוס' - אין רגילות אשה ליכנס לעזרה להתקדש, דהוי ביזיון ולא שכיחא. וסוטה ונוזרה נכנסות להניף.

נד

- "איש כאחיו" - ואין הקטן חולק ואפי' תם. תוס': "כל זכר" - דאפי' בעל מום חולק.
- המקדש במעשר שני;
- לר' מאיר - מדאורייתא אינה מקודשת, דמע"ש ממון גבוה הוא, דכתי' "לה" הוא קודש" - הוא בהוייתו יהא לה'.
- לר' יהודה - מדרבנן אינה מקודשת, דסתם אשה לא יודעת שאין המעות מתחללין על ידה וצריך להעלותם לירושלים.
- באשה חבירה, במזיב (שיודעת שנתן לה מעות מע"ש) - מקודשת, דמע"ש ממון הדיוט.
- בשוגג - אינה מקודשת, משום טירחא דאורחא. ולר' יעקב, אף הוא לא ניחא ליה שתתקדש, משום אונסא דאורחא והוי מקח טעות,
- לר"ש - דאחריות הדרך מוטל עליו דאינו שו"פ אלא בירושלים ומתקדשת רק שם, ואונס שכיח טפי גבי אשה מאיש.
- לתוס' (ופי' ב' ברש"י) - אף דאין אחריות הדרך עליו, לא ניחא ליה שתאנס ותאמר לו קדשתי ברבך שלא הועיל לי.
- תוס': לר' יהודה מע"ש ממון הדיוט אף בגבולין, ומ"מ מודה דעיסת מע"ש בגבולין פטורה מחלה כיון שאסורה באכילה (דבירושלים פליגי ר"מ ור' יהודה אי חייבת בחלה או לא).

• המקדש בהקדש;

לר"מ: לר' יוחנן - במזיד - מקודשת. תוס': ויליף לה דכתי' "תמעל מעל" ואין מעילה אלא במזיד, כסוטה דכתי' "ומעלה בו מעל" ומזנה הרי היא מזידה.

בשוגג - אינה מקודשת והמעות לא יוצאין לחולין, דלא ניחא לאיש ולאשה שיתחלל הקדש על ידיהו. וכן במכר, לא קנה. אבל אוכל הקדש או כל הנאה של כילוי - מעל.

לרב - מקודשת, דנתחלל. ומתני' דקתני בשוגג לא קידש - בכתנות כהונה שלא בלו דאין בהם מעילה דהוקדשו מתחילה להנות בהם בשוגג, שא"א שיפשוטו אותם מיד בגמר העבודה דלא נתנה תורה למלאכי השרת. (ואיירי שלא עברו בהם עדיין דאין עליהם קדושת כלי שרת, דבקדושת הגוף מודה ר' יהודה דלא מתחלל ולא מקודשת [תוס']).

לר' יהודה: בשוגג - בקדושת דמים - מקודשת, דמתחלל.

בקדושת הגוף (תמימים וכלי שרת) - אינה מקודשת, דיש מועל אחר מועל ולא מתחלל.

במזיד - אינה מקודשת, דליכא מעילה במזיד וכ"ש שלא יצא לחולין. « והלכה כר' יהודה (נד).»

• לר"מ דהקדש מתחלל במזיד, מתחלל אף מקדושת הגוף שהרי מתכוין להוציאו לחולין; לרש"י - ונפדה דרך חילול.
לתוס' - במתכוין לגזולה מהקדש.

נד

• גובר המפקיד מעות אצל שולחני, מותרים ישתמש בהם - לפיכך אם הוציא מעל הגזבר, דדרך שולחני להוציא.

הפקיד אצל בעה"ב והוציא - מעל בעה"ב ולא הגזבר דאין דרך בעה"ב להוציא. הפקיד אצל חנווני והוציא - לר' יהודה - כשולחני.

לר' מאיר - לר' יוחנן - לא מעל, דרק בהנאה של כילוי מעל. לרב - כבעה"ב.

• משנה בשקלים: לר' יהודה - מועלין בשקלים חרתין מסוכות עד ניסין.

לר' מאיר - מועלים בשיריים ובשקלים עתיקין, שמא יצטרכו להם לבסוף.

לרב: לר' מאיר - אין מועלין בשירי הלשכה (שקלים עתיקין).

לר' יהודה - פליגי תנאי: י"א דאין מועלין בשיריים, וירושלים אינה קדושה - דחומת העיר מהשיריים.

וי"א דמועלין, וירושלים קדושה.

ונפק"מ נמי לאומר "הרי זה עלי ירושלים" אם קדוש או לא.

• תוס': אפשר לקנות קרבנות ציבור משקלים עתיקין. והא דבעי' מתרומה חדשה אן שזה רק לכתחילה. אן שבתוך שנה מההבאה מיקרי חדשה.

• כרם רבעי; לב"ש - אין לו חומש, ואין לו ביעור (בשלישית ושישית).

לב"ה - יש לו חומש וביעור, דילפי' "קודש" "קודש" ממעשר שיש לו חומש וביעור.

תוס': והא דבעי' דרשא ד"הלולים" - חילולים, ולא ילפי' חילול ממעשר;

אן לומר דפדיון רבעי נוהג אף כשלא נוהג מע"ש.

אן דלא נילף רבעי משיביעת שתופס דמיו ואינו יוצא לחולין.

נה

• הקדש (כשאין קדושת הגוף) מתחלל אן כשהמועל סבור שהוא של חבירו ומתכוין לגזולה, ולא כשהוא סבור שהחפץ שלו.

אן כשסבור שהוא שלו ומתכוין להוציאו מרשותו כנתנה לחבירו.

- בהמה שנמצאת מירושלים למגדל עדר, זכר בן שנה: ספק עולה, שלמים, תודה, בכור ומעשר.
- נקבה: בת שנתה - ספק חטאת ולכיפה. בת ב' שנים - ספק שלמים ותודה.
- לר' אושעיא - היא - וודאי לא קרבה, אלא בבא לקבל על עצמו חוב דמיה ולר"מ דמתחלל במזיד.
- לר' יוחנן - אסור לחלל, אלא ממתין שתומם ומחללה.

גו

- אסור ליקח בהמה במעות מע"ש מחוץ לירושלים;
- לרש"י - דכתי' "וצרת הכסף", או שמא תכחיש בדרך.
- לר"י - שמא יגדל עדרים, ולרבנן - גזינן זכרים אטו נקבות ואף בדיעבד לא חל המקח. לר"מ - לא גזינן, וזכרים מותר אף לכתחילה. ומודו רבנן בתמימה שחל המקח בדיעבד, דחויא לשלמים, ומודו בבבל דמהני לכתחילה, דמעות בכל אינם יוצאים בירושלים.
- לתוס', הא דכתי' "וצרת הכסף", דווקא דרך חילול אסור בלא כסף צורה, אבל בלוקח לאכילה מותר.
- לקח בהמה חוץ לירושלים במעות מע"ש (ולרבנן דר"מ, איירי בגוונא דמודו דחל המקח):
- בשוגג: יחזרו דמים, דהוי מקח טעות.
- במזיד: לשם שלמים - תאכל בירושלים.
- לשם חולין (לרש"י - לאוכלה חוץ למקום. לר"י - בהתנה עם המוכר שהמעות בקדושתן והבהמה לא תהיה קדושה) - יחזרו דמים, דקנסו את המוכר דחורא גנב והמעשר בידו.
- לרש"י - קנסוהו כיון שעבר אלפני עיור.
- לתוס' - שמא יחשוב שלא הועיל התנאי ויאכלם חוץ לירושלים.

- ברח המוכר - יאכל הלוקח כנגדן בירושלים;
- לרש"י - כדי לחלל מעות המוכר על מעותיו, דהמוכר אינו יודע שהמעות קדושות, ומבאר הר"ר מאיר, דהוי כשלוחו דזכות הוא למוכר.
- לריב"א - הוי קנס דקנסוהו ללוקח.
- א"א לקדש באיסורי הנאה; וכגון ¹ערלה, ²כלאי הכרם, ³שור הנסקל, ⁴עגלה ערופה, ⁵ציפורי מצורע, ⁶שיער נזיר, ⁷פטר חמור, ⁸בשר בחלב, ⁹וחולין שנשחטו בעזרה.
- תוס': ¹⁰בפיגול, ¹¹נותר, ¹²וטמא, אלא דלא מיירי בקדשים.
- בבב ¹³בחמץ בפסח, אלא דס"ל כר"י הגלילי דמותר בהנאה.
- בבב ¹⁴בע"ז ¹⁵ושביעית אחר הביעור, אלא שבהן אפי' קידש בדמיהן אינה מקודשת. ואע"ג דמותר להנות בהן שלא כדרך הנאתן, או דמיירי שאין בו שו"פ אלא בדרך הנאתו.
- או דהוי הקדש בטעות, שסבורה שיכולה ליהנות בדרך הנאתו.
- שור הנסקל אסור באכילה ובהנאה אפי' ששחטו לאחר שנגמר דינו, ואפי' עורו אסור בהנאה; אכילה - דכתי' "לא יאכל". ובלא נשחט לא איצטריך, דנבילה אסורה באכילה.
- הנאה - דכ"מ שכתוב "לא יאכל" משמע גם איסור הנאה, דנבילה פירט להתיר. ואתא אפי' לשחטו, משום דבלא שחטו סגי למכתב 'לא יהנה', דבאכילה אסור כשאר נבילה.
- משום דכתי' "לא יאכל את בשרו" אע"ג דשחטיה כעין בשר.
- עורו - לתנא א' - דכתי' "בעל השור נקי". ו"את" לא דריש.
- לתנא ב' - דכתי' "את בשרו" את הטפל לבשרו. ו"נקי" לנקי מחצי כופר או מדמי ולדות.

גו

- עגלה ערופה אסורה בהנאה, ואסורה מחיים דהיינו משעת ירידתה לחלל איתן.
- אסורה בהנאה - דכתי' בה כפרה קדשים, "כפר לעמך ישראל".
- לפי' א' בתוס' - ה"מ לאוסרה מחיים, ולאחר שחטיה ילפי' מדכתי' "וערפו שם" שם תהא קבורתה.
- לפי' ב' בתוס' - עיקר דרשה היא מ"וערפו שם", דכפרה איצטריך לדרשה אחרית.
- אסורה מחיים - לרש"י - דילפי' מקדשים שאסורים מחיים.
- לתוס' - ילפי' מציפור משולחת דמצורע דע"כ אסורה מחיים (ועי' מהרש"ל ומהרש"א).

- ציפורי מצורע אסורים בהנאה;
 - לר' יעקב ור"ש - משעת שחיטה, מריבויא ד"וזה אשר לא תאכלו מהם".
 - לרש"י - והמשולחת מותרת, מריבויא ד"כל צפור טהורה תאכלו".
 - לתוס' - המשולחת נאסרת מהשחיטה ועד השילוח (ו"כל" לאחר שילוח).
- לר' ישמעאל - משעת לקיחה (המשולחת ניתרת בשילוחה), דכשם שבפנים עשה מכשיר (אשם מצורע) כמכפר (כל הקרבנות) כך בחוץ עשה מכשיר (ציפורי מצורע) כמכפר (עגלה ערופה).
- שחטה ונמצאת טריפה - יקח זוג אחר לציפור החיה. והשחטה מותרת בהנאה, ואפי' למ"ד שנאסרות משעת לקיחה, דמיירי בנמצאת טריפה בבני מעיים;
 - לרש"י - דבשעת קיחה לא הואי חזיא.
 - לתוס' - היינו כגון שניטל הכבד, שודאי היה טריפה משנולד.
- שחיטה שאינה ראויה - כגון ששחט שלא באזוב ושלא בעץ ארו ושלא בשני תולעת;
 - לר' יעקב - אסורה בהנאה, דשמה שחיטה.
 - לר' שמעון - מותרת, דלא שמה שחיטה.
- לא מרבינן מ"אשר" לאסור את הציפור המשולחת;
 - לרשב"י - דלא מצינו רוב בע"ח שאסורים (איסור עולם).
 - לר' ישמעאל - דכתי' "ושלח... על פני השרה" כשרה שמתרת.
 - לרבא - דלא אמרה תורה שלח לתקלה.
- נרבע בעדים - השור נסקל, לרש"י - ואסור בהנאה משנגמר דינו, ואפי' שחטו.
 - לר"ת - אסור בהנאה רק לאחר סקילה, ומ"מ אסור לשוחטו כדי לאוכלו.
- לר"ש מקודשת; במקדש בפטר חמור - דס"ל דמותר בהנאה, חוץ מלאחר עריפה דילפי' מעגלה ערופה.
 - בבשר בחלב - דכתי' "כי עם קדוש" וכת' בטריפה "ואנשי קודש תהיון ל".
- בחולין שנשחטו בעזרה ונמצאו טריפה - דס"ל דשחיטה שאינה ראויה אינה שחיטה ולא נאסרו בהנאה.

נח

- חולין שנשחטו בעזרה;
 - איסור שחיטה - מדכתי' "כי ירחק ממך המקום... וזבחת". ואיכא ג' קראי יתירי "ושחטו" "ושחט אותו" "ושחט אותו"; חד לחיה וחד לעופות,
 - לפי' א' - וחד לאיסור אכילה בדיעבד. ובעלי מומין הוי כתמימין דהוי ממיין הכשר להקרבה.
 - לפי' ב' - וחד לבעלי מומין. ודיעבד נפק"ל מקרא דתמימין דלקמן (רש"י ע"פ ב"ח ותוס').
- איסור אכילה - דכתי' "וזבחת... ואכלת" ואין אתה אוכל מה שאתה זוכה במקום קרוב.
 - איסור הנאה - דכתי' בטריפה "לכלב תשליכון אותו" ולא חולין שנשחטו בעזרה.
 - טעון שריפה - לרש"י - מדרבנן, שלא יאמרו שפסולי המוקדשין נקברים. וגם חיה, דלא פלוג.
 - לתוס' - בהמה מדאורייתא, ורבנן גזרו חיה אטו בהמה.
- כל איסורים שבתורה דמיהן מותרין ואפשר לקדש בהם אשה;
 - חזון מע"ז, דכתי' "והיית חרם כמוהו" כל שאתה מהייה ממנו הרי הוא כמוהו. ובחליפי חליפין איכא פלוגתא (תוס').
 - וחזון משיבועית, דכתי' "קודש תהיה לכם" כקודש שתופס דמיו. ובחליפי חליפין, רק ראשון (הפרי עצמו) ואחרון אסורים.
- י"א דלא ילפי' מע"ז ושביעית לכל התורה משום דב' כתובין הבאין כאחד אין מלמדין. דסגי למכתב שביעית וניתית ע"ז דאסורה בהנאה בק"ו (תוס').
 - וי"א דמלמדין, אלא משום דאיכא מיעוטי; בע"ז כתי' "חרם הוא" ובשביעית כתי' "ויובל היא".
- המקדש בתרו"מ - מקודשת. ואפי' ישראל, או משום דס"ל דטובת הנאה מומן.
 - או משום דמיירי שנפל לו טבל מבית אבי אמו וס"ל דמתנות שלא הורמו כמי שהורמו.

- הגונב טבלו של חברו; לרבי - משלם לו דמי טבלו.
לר' יוסי ברי' - משלם רק דמי חולין שבו.
או דפליגי האם טובת הנאה ממון או אינה ממון.
או דפליגי האם מתנות שלא הורמו כמי שהורמו דמי או לא, ומיירי בטבל שנפל מבית אבי אמו כהן.
או דפליגי האם חטה אחת פוטרת את הכרי (ואין כאן דמי תרומה) או לא. ודמי מעשר לכו"ע אינו משלם.
או דפליגי האם קנסו את הגנב או לא.
או דפליגי האם קנסו את בעה"ב כיון שהשהה טיבלו או לא.
• המקדש בשכר הזאה וקידוש אפר פרה - לא מקודשת, דאין טירחא ואסור לקחת שכר על לימוד מצווה.
בשכר הבאת האפר או מילוי המים - מקודשת, דיש טירחא, ואין בזה מצווה ומותר ליטול ע"ז שכר.

פרק שלישי - האומר

- אמר לחבירו קדש לי אשה פלונית, וקדשה לעצמו - אף שהשליח אמר לה פלוני שלחני לקדשך לו (תוס')
- כיון שידעה שמקדשה לעצמו, מקודשת לשני. אלא שנהג מנהג רמאות.

נמ

- עני המהפך בחררה (לרש"י - מחזר אחריה מהפקר. לר"ת - רוצה לקנותה. דבהפקר ליכא איסור, דאם לא יזכה בזאת לא ימצא אחרת) ובא אחר ונטלה הימנו - נקרא רשע.
- תוס': מרחיקין מן הדג כמלוא ריצת הדג: אן בהפקר. ומפני שיורד לאומנתו.
אן בדג מת ששמים לצוד הדגים, דיכול לומר לו תוכל לעשות כן במקום אחר.
- תוס': אסור למלמד להשכיר עצמו לבעה"ב שיש לו מלמד אחר. אבל לבעה"ב מותר לשכור מלמד של בעה"ב אחר, דיכול לומר שמלמד יותר טוב.
- התקדשי לי לאחר ל' יום אף דנתאכלו המעות - מקודשת. חזרה בה בתוך הזמן:
לר' יוחנן - חוזרת, דאתי דיבור ומבטל דיבור. « וכן הלכה.
- לריש לקיש - אינה חוזרת. וי"א דפליגי אף בשלחה שליח לקדשה וחזרה בה בלא אמירתה לשליח.
- כל הכלים יורדים לטומאה אף במחשבה ועולים רק ע"י שינוי מעשה - דמחשבה דטומאה כמעשה דמי, דכת"י 'כי יתן' וקרינן כי יתן, דניחא ליה.
- שליח גט שביטלו: לר"נ - חוזר ומגרש בגט זה.
לרב ששת - אינו חוזר ומגרש בו. « והלכה כר"נ דמתורת שליח בטליה ולא מתורת גט.
- תוס': אמר בפירוש שמבטל הגט עצמו: לגמ' דידן - בטל.
לגמ' בגיטין - אינו בטל.
- קידשה מעכשיו ולאחר ל': לרבנן - ספק האם הוי חזרה והמקדשה בתוך ל' מקודשת, או דהוי תנאי ומקודשת לראשון.
לרבי - תנאה הוי.

ופליגי נמי בה"ז גיטיך מהיום ולאחר מיתה.

« לרב - הלכה כרבנן.

לשמואל - הלכה כרבי.

ם

- לרבנן, קדשה מעכשיו ולאחר ל', ושני קדשה מעכשיו ולאחר כ', ושלישי קדשה מעכשיו ולאחר י';
לאביי - צריכה גט מראשון ואחרון, ומאמצעי אינה צריכה ממ"נ.
לר' יוחנן - מכולם צריכה גט, כי כולם מצאו מקום פנוי לקדשה, דמשיירים מקום לקדשה.
ובה"ז גיטיך מהיום ולאחר מיתה, אם מת חולצת. אף דגט דמשייר ביה אינו גט כלל, אינה מתייבמת, גזירה משום מהיום אם מתי - דהוי גט ואסורה ביבום.

- קידש ע"מ שאתן מאתיים זון, לרב הונא - מקודשת ויתן.
לרב יהודה - מקודשת כשיתן.
- ונפק"מ - כשקיבלה קידושין מאחר קודם שנתן מאתיים זון.
 ופליגי נמי גבי גט. ונפק"מ - שנקרע הגט או שאבד. אבל בקיבלה קידושין מאחר - אף לרב יהודה - צריכה גט מספק משני, דעד שתתן מגורשת ואינה מגורשת (תוס').
- ר"ה כרבי דכל האומר ע"מ כאומר מעכשיו דמי. רב יהודה כרבנן דפליגי עליה. לר' יוחנן - לא פליגי רבנן.
- גט ע"מ שתתני לי מאתיים זון ומת קודם שנתנה; לרשב"ג - יכולה לתת לאחד מקרוביו.
לרבנן - "לי" ולא ליורשי.
- מקדש ע"מ שיש לו מאתיים זון - ספק מקודשת דשמא יש לו. ואם יודעים שיש לו - מקודשת.
- ע"מ שאראך מאתיים זון - נתכוונה לראות דווקא משלו, ולא מהני דנקט דמי בעיסקא (למחצית שכו).
 וכן באראך בית כור עפר. ולא מהני דנקט באריסות.

סא

- המקדש שדהו בזמן היובל - פודה זרע חומר (בית כור) שעורים בחמישים שקל. וכן כשדה קטנה יותר - לפי חשבון זה, דכתי' "שדה" מ"מ.
- היו נקעים עמוקים י' טפחים - נמדדים כשדה נפרדת, לפי חשבון בית כור בחמישים שקל.
 היו סלעים גבוהים עשרה או נקעים עשרה מלאים מים - נפדים בשוויים ולא בדין חומר שעורים, דאינם ראויים לזריעה.
- גבי מכה, אפי' נקעים שראויים לזריעה - אין נמדדים עמה. שהקונה לא רוצה שדה בשניים או שלושה מקומות.
- גבי מקדש ע"מ שאראך כור עפר, אף שאינם ראויים לזריעה - נמדדים עמה. דא"ל אנא טרחנא וזרענא.
- תוס': לרשב"ם - אינו יכול לפדות שדה לחצאין.
לתוס' - יכול לפדות לחצאין.
- לר"מ בעי' תנאי כפול, הן קודם ללאו, תנאי קודם למעשה. לרש"י - ר' חנינא ב"ג פליגי רק בתנאי כפול.
לתוס' - פליגי אכולהו.
- תוס': "אם לא שכב" חשיב הן, דמה שאנו רוצים שתעשה חשיב הן.
 "ואם לא יעברו חלוצים... ונאחזו בתוכם בארץ כנען";
- לר' חנינא - היה משמע שיטלו חלק בגלעד, אבל בארץ כנען לא יטלו כלל. לכן כתוב "בארץ כנען".
לר' מאיר - היה משמע שיקבלו חלק כל היכא דנאחזו, ואף בארץ כנען. כתב "בארץ כנען" לומר דבעי' כפילא.
- "ואם לא יעברו חלוצים..." - יקבלו חלק בגלעד ובארץ כנען כאשר שבטים,
לרש"י - אם לא יסייעו כלל בכיבוש ארץ כנען.
- לתוס' - אם לא יעברו חלוצים - להיות ראשונים במלחמה.
- תוס': לר"י, אברהם השביע את אליעזר ב' שבועות:
 א. שיקח אשה לבנו ממשפחתו.
 ב. שאם לא יתנו, שלא יקח מבנות כנען. "וניקת משבועתי זאת" - משמע שיש עוד שבועה.

סב

- "הוא (טמא מת) יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר" - וכן מהני ברביעי ובשמיני. אבל אין להקדים הזאות, ואין למעט בימים שבין הזאה להזאה.
- המקדש ואמר שהיה סבור שכהנת או לוייה, עניה או עשירה, ונמצא לא כך - מקודשת. דהו דברים שבלב.

- מחובר אינו חייב בתרומה, לרש"י - מ"ראשית דגנך" - בעי' מידי דמדגן, שנאסף בכרי.
לתוס' - "והרמותם ממנו" - ולא מן המחובר.
- ונפק"מ, בתרם בתלוש קודם מירות, לרש"י לא מהני כלל, ולתוס' מהני (בדיעבד, דכתי' "דגנך").
- תרם מן התלוש על המחובר לכשייתלש, ונתלש - הוי תרומה למפרע אף למ"ד דאין אדם מקדיש דשלב"ל, דבידו לתלוש. אין בידו; לקדש אשה - שמא לא תתרוצה. להתגייר - דבעי' ג'.
- גר: לקבלת מצוות - בעי' ג'. תוס': כגזילות וחבלות. ומומחין לא בעי'; או דשליחותייהו עבדינן.
או דכתי' בגר "לדורותיכם" - אף דהשתא אין סמוכין.

תוס': לטבילה - סגי באחד. ולתירוץ א' בתוס', לכתחילה בעי' ג'.

- הנותן ב' פרוטות לאשה, באחת אמר לה התקדשי לי היום, ובאחת, התקדשי לי לאחר שאגרשך - ספק אי חלו קידושין הב'. האם אמרינן מיגו שיכול לקדשה עכשיו, יחולו הקידושין השניים לאחר זמן מלמפרע, או לא.
- תרם מן התלוש על המחובר לכשיביא שלישי ויתלש, והביא שלישי ונתלש;
לתנא קמא - אין מקדיש דשלב"ל.

לר"א בן יעקב - דבריו קיימים;

- י"א: לרבה - דווקא בשחת, דראוי להאכילה לכהמה והוי כבא לעולם, אבל באגם (צמחים רכים), דלא חשיב, לא חל תרומה.

לרב יוסף - אף באגם מהני.

- י"א: לרבה - דווקא בשחת של שדה בית הבעל, דדייה בגשמים והוי כבא לעולם, אבל שחת של שדה בית השלחין - דצריכה להשקות, לא חל תרומה.

לרב יוסף - אף בשחת דבית השלחין מהני.

- אמר, אם ילדה אשתך נקבה, מקודשת לי - אם אשתו מעוברת דבריו קיימין.

ל"א א' - לרבה, דווקא כשהוכר עוברת. לרב יוסף, אף בלא הוכר.

ול"א ב' - לרבה ורב יוסף בעי' שהוכר עוברת והוי דומיא דשחת.

- « להלכה: לרש"י - אדם מקנה דשלב"ל, כר' אליעזר בן יעקב דמשנתו קב ונקי.

לתוס' - אין אדם מקנה דשלב"ל. כר"נ (בב"מ סו): דהלכה כמותו בדניי.

סג

- אמר הרי את מקודשת לי לאחר שימות בעלך או לאחר שתמות אחותך:
לת"ק ולר"י הסנדלר - אינה מקודשת. דאין מקנה דשלב"ל.

לר"מ - מקודשת.

- לרבי - אף דס"ל דמקנה דשלב"ל - אינה מקודשת, משום איבת בעלה ואיבת אחותה.

תוס': הקנה לכשיבוא לעולם, למ"ד אדם מקנה דשלב"ל;

- לשמאל - מעכשיו ולאחר ל' תנאה הוי - ואם אמר מעכשיו, אפי' נקרע השטר בתוך הזמן - קני. אבל

קידושין - דסתמן בכסף - מהני בלא 'מעכשיו', אפי' שנתאכלו המעות, דקנין מעות לא בטל.

- לר' יוחנן - מעכשיו ולאחר ל' שירא הוי, והקידושין מתחילים עכשיו ויגמרו לאחר ל' - ולכן, אם נקרע

השטר בתוך הזמן בטל הקידושין. וה"ה דיכול לחזור בו. וכן במשוך פרה זו ותקנה לך

מעכשיו ולאחר ל' - לא קנה לגמרי, ובעי' שתהיה בשעת גמר המשיכה במקום הראוי

למשיכה - באגם.

ושמא מודה ר' יוחנן בע"מ דמהני, דלא הוי שירא אלא תנאי.

- יקדשו ידי לעושיהם, הוי כמקדיש דקל לפירותיו דמהני אף למ"ד אין אדם מקנה דשלב"ל (ע"פ תוס').

פליגי תנאי אי ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף (והוי מלוה), או דיאנה לשכירות אלא לבסוף.

- "המקדש ע"מ שירצה אבא", ו"א שהכוונה שלא ימחה מכאן ועד ל' יום. וי"א שהכוונה שישתוק בשעת השמיעה. מת האב קודם השמיעה - מקודשת, די"ל שלא היה מוחה. אמר ע"מ שיאמר אבא' ומת בלא לומר - אינה מקודשת. דמחוסר אמירה. אמר ע"מ שישתוק אבא לעולם' ומת האב ולא מחה - מקודשת. אבל כל ימי חייו אינה מקודשת, ואם מת הבן, מלמדים את האב לומר שאינו רוצה כדי שלא תיפול ליבום.
- קידשתי בתי ואיני יודע למי, ובא אחד ואמר אני קידשתי; לגט: נאמן ומותרת לעולם, דאין אדם חוטא ולא לו. לכנוס: לרב - אינו נאמן, דאולי יצרו תוקפו. לרב אסי - נאמן, דמירתת מאביה, אבל כשהיא אמרה נתקדשתי ואיני יודעת למי - אינו נאמן לכנוס, דלא מירתת דידוע שתחפה עליו. ומודה רב בשנים שאמרו שקידשוה, דאם רצו - אחד נותן גט ואחד כונס, דמירתת שמא יכיר האב שחבירו קידשה. אמר קידשתי בתי, ואח"כ זינתה: לרב ורב חסדא - אין סוקלין. דהימניה רחמנא לאיסורא ולא לקטלא. לרב אסי - סוקלין. ומודה רב אסי באומרת נתקדשתי ואח"כ זינתה, דאין סוקלין.